

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP. A debreczeni-vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj: Ötvenéves postai... Hirdetési díj: Ötvenéves postai...

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve... Előfizetési árak: Helyben és postán küldve...

Debreczen, június 15.

"Hátrább az agarakkal" című alatt vezérezkítették tegnap a "Debreczeni El- lenőr."

Ha a mi gatyáspártunkban akadna olyan költői nyelvezetű ember, mint a czikkiró, az agaronyitára nem felelhetne másképpen mint "ezoki", de hát miközöttük ilyenek nincsenek. S ilyeforma kitételeket nem is akarunk használni, jöllehet legközelebb csakugyan agárfuttatás volt, s ha kivénült agarakat bódósítottak a síkra, arról mi nem tehetünk.

Milyen páthosszal kiált fel a czikkiró, "miként bátorodik a "Debreczen" a szabadság kicafafolása nélkül rosszalni hárkinek is, — legyen az bár hivatalnok vagy tisztviselő, — hogy polgári leg- szebb jogát ne gyakorolja akkor, midőn arra alkalom és egyéni és politikai szabadsága megengedi."

Lám a kis hamis, ha megpiszintják mennyire tiszteli az egyéni és politikai szabadságot! Hát hol voltak önök akkor, mikor azon városbázi tisztviselőket üldöz- tek az egyéni és politikai szabadságért, és üldöztek elanyira, hogy megelhet- sültől fosztották meg, kik nem voltak hajlandók Tiszát imádni, és most fari- zeusi képpel egyéni és politikai szabad- ságról beszélnek éppen azok, kik ezen egyéni és politikai szabadságot még ma is üldözik! Valósággal ezeket mind tudva, a megvétel érzetének kell feltámadni minden jó érzékű emberben.

Mikor mondta azt a "Debreczen", hogy polgári jogát ne gyakorolja valaki szabadon? sőt a tisztességes capatiatiót is helyesli, de nem azt a fenyegetéseket, a hivatalos pressiót, minek igen sok ember most is ki volt téve.

Hogy a tanácsnokok éjszakai zászló hordozását, házlatását, nyargonozkodását nemcsak nem helyeselik, sőt kárhözhat- ják, nagyon természetes, mert az nem illik össze a tanácsnoki állással, nem a törvénnyel, nem a tisztviselői tekintély- vel, melyet éppen a nyargonozó urak szállítottak már most is oly nagyon alá, de hát ha azon tanácsnok urak sértve érzik magukat, van annak helye és módja, hol keressék az igazságot, lehet, hogy ott még jobban is megtalálják.

A mi az államhivatalnokok legazobb jogát és annak mikénti használatát illeti, egy Debreczenben megtörtént példát hozunk fel.

1872-ben éppen a czegléd-vargai ke- rületben a balközép párt Molnár György- t, a Deák-párt Székely Józsefet, a függetlenségi párt Patay István léptette fel. Az első szavazásnál általá- nos többséget senki sem nyert, a balköz- ép és függetlenségi párt közt történt újabb szavazás, s az államhivatalnokok ilyen körülmény közt vajon mit tettek? Felősbí parancsából a függetlenségi pártot a szavazatok. Na kérem mit mon- djunk az ilyen egyéni és politikai szabad- ságról. — De nem is lehet másképpen;

a hivatalnokok függésben vannak, és a hivatal főnökök öhajtanak gráta personák lenni, a megelhetés lévén: az első, a szavazás ahoz idomittatik. Ezt küllöben nem szükséges magyarázgatni, éppen úgy tud- ják ezt a hivatalnokok, mint az ország legutolsó emberei.

Hogy a hivatalnokok érdekei nem egy Debreczen város érdekével, azt is mindenki tudja, sőt érzi is, és még is, hogy a szabadelvű párt választóinak na- gyobb részük a hivatalnokok részük, az mutatja meg, hogy a kormánypárti részé- ről hivatalnokok szavazó — 358, eb- ből hivatalnok 174, izraelita 46, városi polgár 138.

Látni való, hogy ezen választókerü- letben még kevésbé támogatja a polgár- ság a kormányt, mint a többi kerüle- tekben.

"Pénzen fogadott rongy zsidók" kitétel akarja felhasználni a czikkiró, s beszél vallás- és fajgyűlöletről, szegény! vajjon kap-e hívőre? Hát az a zsidós- ág, mely ilyen felfogadott nyargon- czokat lát maga előtt — habár vele egy nemzetiségű is — nevezheti őket másképpen? vagy talán a czikkiró ked- véért a zsidóság nagyobb része, az ilyenekkel azonosítani fogja magát? nem hisszük, mert ha azt tenné, akkor csak magát piszkolná be.

Hogy a vallásgyűlölet honnan ve- zzi a czikkiró, az ő dolga, mulassa ma- gát tetszése szerint, ha bogár után megy valaki, hát vezesse.

Jelöltért nekünk nem kell Bulgá- riába menni, oda csakis a bosnyák párt- nak van joga pislogni, — nekünk olyan képviselő kell, ki leginkább önök ellen védje hazánk önállóságát és független- ségét.

Azt mondja a czikkiró "nagy sze- rencsére, hogy a "Debreczen" aligba ol- vassák a város határán tul"; na na kis hamis, vonja le csak az "Ellenőr"-től a kényszer előfizetést és az ingyen pél- dányokat, kérjük kiszámítani, mi marad ott; egy kis körülnézésnek megláthatná, hogy a "Debreczen"-nek nagy előnye van bent a városban is, a város határán kívül is, hiszen kormánylap ma nem él- het meg subventió nélkül, sem előfizető, sem vevője nincs, és talán ez is önök mellett bizonyít?

Mi igazán alkalmazhatnók — ha kedvünk telne az ilyenekben: "hátrább az agarakkal."

Mudrony Soma mandátuma. Mudrony Soma újonnan választott országgyűlé- si képviselő tegnap mutatta be megbizó leve- lét a házban s részt vett az ülésben.

Bulgáriába mindegyre özőlenek az orosz tisztek, kik a bolgár hadseregben al- kalmastannak. Vannak már bolgár dunaí gyu- naszadók is, melyeket Oroszország ajándéko- zott az újdonsült fejedelemségnek. S az orosz csárné temetése alkalmával Bulgária címere- ré is ott hordozták az orosz tartományok címe- rei között.

A "DEBRECZEN" TÁRCZAJA.

A kicsapott diák.

— Elbeszélés. — Irtó: Szalattay László. (Folytatás.) — Jaj lelkem! eszem em magának azt a csalfa zuszját! akkor semmi baj, ha nem ha- ragszik, én csak egy csókot akartam jó éjsa- ka fejében! — s újra meg akarta ölelni a leányt. — Menjen az urf, mert bizony isten... — No mit esküszik? — Megtudja a világ!... — No hát én eszoklom meg, aztán én nem mondom meg senkinek, — s e köröben már el is osztant a csók a leány ajkán! — Fúj! a csuda verje meg az urf, eressen el, mert kiáltok! — Soha se kiabáljon belém, inkább be- fogom a száját! — újra megtörtént a csók- rablás. — Julcs! hol vagy olyan soká? — hal- latszot most kilől az Isabella kisasszony eső- hájtó páva hangja. — Urf! bizony isten, hallja a kisasszony! kiált a szavára jött leány kifejölve az ifju karjaiból kinyitott ajtón. — No ez meg volt! — nevetett Endre jókedvűen sodorgatva pejeső bajusát — ez már nem lesz ellenségem.

A dabasi ünnepély.

Vasárnap leplestek le Kossuth Lajos édes atyjá síromlékét. A ünnepélyen roppant, 4-5 ezernyi közönség vett részt.

Földváry Mihály pestmegyei alispán gyö- nyörő emlékbeszédet tartott. Ezután Beresényi Béla, a nemzeti szin- ház tagja szavalt a Bartók Lajos alkalmi költeményt "Kossuth atyja", olyan hővel, lelkesedéssel, hogy a közönség hosszas, viharos tapsban adott kifejezést tetszésének.

Végül a daktör elnökelt a szózatot, s ezzel az ünnepély véget ért. A sírkövet koszorúval együtt Ellinger fényképez leverte, megkérve a vendégek, ren- desők és a nép egy részét, hogy a sír körül állva srogáljanak kerület.

A koszorút közt legesőbb a Kossuth Lajosé: fekete érzővelés fölött halvány ró- szaszin porcelánvirágok, melyek a családiasá- gban, művészen készítették. Megkoszorúzták még a sírt s egyuttal jelen is voltak Dam- ján Jánosé, Zinszky Istváné, Ambrozovicsné, (torábbá Pestmege, Czegléd, a debreczeni füg- getlenségi kör, a kassai függetlenségi párt, az egyetemi olvasó kör, az országgyűlési függet- lenségi kör, Oosa, Felső-Dabas, Soroksár, özv. Mednyánszky Sándorné stb. stb.

A szép, magas sírkő é feliratot viseli: Kossuth Lajos édes atyjának Kos- suth Lászlónak emléksíre emelték júli- usi 1879. szül. 1763, † 1839.

M i s m á s.

Debreczen, jun. 15. Az ország különböző vidékein a választók öszeírása körül a különböző értelmezés foly- tán oly eljárás követték, a melynek követ- keztében több választói jogosultsággal bíró polgár fenyegetve van azzal, hogy ezen jogá- tól alapítanul elűtötték.

Helyf Igúcs országgyűlési képviselőnk felszólalt a képviselőház tegnapi ülésén, a mi- niszterelnök me tányosságára hivatkozva, kérte Tiszát, hogy alantabb hivatalnokait utasítsa a törvény rendelkezésére.

Tizsa miniszterelnök felelvén Helyfynek, azt mondja, hogy ő teljesítette kötelességét ak- kor, mikor az összeírások megkezdése előtt kibocsátotta rendelkezését. Ő — ugymond — töb- bet nem tehet. Ha hibák történtek, az a rea- lizáció, neki a téren több teendője nincs.

E szerint a miniszterelnök "nincs" ott teendője, a hol a törvény szavainak egye- nes értelmezését kellene parancsolni!

Az utolsó ülés.

Az országgyűlés mindkét háza tegnapi ülését tartott. A képviselőháznak ez volt utolsó érdemleges ülése.

A képviselőház elintézte a közegyzői di- jakról és a népszámlálásról szóló javaslatokat s ezután meghallgatta az interpellációkra adott válaszokat. Tizsa miniszterelnök felelt Helyfynek a Scharmann-ügyben, Hermannak a petroleum ár- lása iránt a Gyurgyiknak, valamint Mocsáry- nak, a magyarországi lapok bécsi árusítását el- tilító rendőri végzésnek tárgyában tett interpel- lációira. Helyf adatait alapítanunk jelenvén ki, Tizsa min. elnök bizonyos élességgel szolt arról, hogy a képviselő urak csak tüzetes in- formáció után tennék meg interpellációikat.

A mi a bécsi rendőség eljárását illeti, a magyar kormány felszólalására — ugymond Tizsa — az osztrák kormány azt felelte, hogy az ügy nem terjesztendő elője, ebben nem nyilatkozhatunk. A bécsi rendőség ama rende- lés alapján tiltá el a magyarországi lapok árul- tását, mely általában elütja minden külföl- di lapnak Ausztriában árusítását.

— Mint a testvéredhez. — Megvallom, hogy nagyon szeretem. — No csak bíd reám, megsejt a jó isten, csak várakozz míg jobban megismerke- dem a körülményekkel. De mond csak — folyt- atta Endre — micsoda ember ez az ispin? — Nem tudom én barátom, de hogy be- csületes ember, azt mezem mondaní, pár ére lakik itt csak, katona volt. Az öreg ur testvé- re Béla a kapitány ajánlotta ide, alatomos áskálódó, én azt hiszem a kapitány kéjme. — Ha így áll a dolog ügyelünk rá, mert lehet urunk érdeke ellen működik, kibillent- jük innét. — Nagyon alatomos, nagyon ravasz em- ber, nehéz lesz a gyengejé: kitudni. Endre még ez este sokat megtudott a Szirofikó körülményeiről, megmutta a testvérek- kel viszonyt, valamint azt is, hogy az öreg ur meg néltén volt, Szirofikon lakott mindég, de azóta szírtan áll az urasági kastély, csak egy évben töltött ott pár hónapot családjáról. Késő éj volt midőn elaludtak. Egy évvel előre urunk, ez idő előfolyta alatt semmi olyan nem történt, mi bészélynek személyeit érdekelné. Ismét Szirofikon vagyunk; — a régiék mind élnek. Endre egészen otthonos már, a mindorra Varjasinak valódságos kedvence. Isa- bella kisasszony iránt oly egészen alkalmas- kodik, hogy a vén szü már a stárfurja var- rását is megkezdte, s ezáltal a kis Anna meg- lehetős szabad tért nyerve Kovács Bertivel nem egy édes magános óráit töltheték el. Endre most is a vigkedélyes fü volt, s

A magyar kormány ezzel be nem érven fel fogja hívni az osztrák kormányt megegye- zésre, hogy a két állambeli lapok árultatása a magyar felfogásnak megfelelőleg szabályostas- sák s ha ezzel esélt nem érne, a magyar or- szággyűlés elé törvényjavaslatot terjeszt.

Köztársasági küzdelmek.

(*) Amerikában küzdelem lesz. Az Egye- sült államok új elnököt választanak.

A mostani elnök Grant tábornok már má- sodízben viseli e tiszteket, az amerikai alkotmá- nyos szokás pedig megkívánja, hogy ugyana- zón ember egymástában 2-szerrel többször me- ne választassék.

Maga Washington sem fogadta el a 3 ad- iabon lett megválasztása alkalmából jelentkeztet- birodalmas megjelölést: Grant ellenben má- szant gondol. Ő följárja a vén Európát, beko- poz a fejedelmi udvarokhoz, átanulmányozza a osztrák constitutiókat és reakcióra készül. Nagy erővel kedi meg a korteskedést, agy- nökei járják be az egyes államokat és szava- totokat gyűjteneik.

Grant főereje a délen, a volt rabszolgat- artó ültetvényesekben sarkal; ugylásnik azon- ban, hogy egynté tőrekveise az amerikaiak al- kotmányos érületén hajóútrést szenvednek.

Erre utal az elnökjelölés alkalmából é- szelt küzdelem, melyben 36-ozor megújított szavazás után első helyűt Garfield, egy jelen- téstelen képviselő jelöltet az elsőki pórcra. Grantnak a 35 elősz választásnál legtöbb szav- vasvata volt ugyan, de mivel az elnök jelölés- nál általános szavazatbbségre van szükség, a 36-ik-ozor eszöztök szavazás alkalmából a je- lentéktelen Garfield nyert általános többség- gel legtöbb szavazatot.

Kelet rendezése.

A hatalmak konstantinápolyi nagykövetei tegnapielőt nyujtották át a portának az azonos jegyzéket, fölírhaták, hogy a Berlinben ösz- venülő konferenciára esleleges kihalgatás végett küldje ki képviselőit, miután a konfe- renzia tagjai utasítva vannak, hogy egy a gö- rög, mint a török képviselőket hallgassák ki. A mi a konferencia eredményének esé- lyeit illeti, egy bécsi lap tudni véli, hogy Ja- nina átadása a görögök részére jóformán egy- hangilag meg fog történni, a többség szavazta Görögország részére azonban mindenesetre bi- ztosítva van az angol, francia, olasz és orosz szavazatokkal.

A conferentia — mint Berlinből jelentik — legfőlebb két héig fog tartani. A conferen- tia nem fog megelgedni azzal, hogy ajánlja a 13. jegyzőkönyv végrehajtását a két félnek, hanem részletesen meg fogja állapítani a ha- tárvonalat. Az a technicus bizottság, a mely- nek kiküldetését indítványozta Salisbury, egy- szerű határozású bizottságá fog átváltozni. Arról még semmi bizonyosság sem hallani, hogy miképen fogják végrehajtani a hatalmak a conferentia határozatát, de azt lehetőségeknek tartják, hogy bizonyos körülmények közt Gö- rögországot fogják megbizni a megelállással.

Hogy értékesítsük a selyemgubókat?

Azoknak, kik selyembogar tenyésztéssel foglalkoznak, jónak látjuk, tudomására hozni a szegszárdi selyemgubó berítőt intézet utasí- tásait.

Selyemgubók, melyek nem termel- tettek szerződésileg mások részére, nem foj- tott állapothoz, csakis magán alkalmossal oda szállítva berítatnak Szegszárdon és Pancso- vá az ottani kir. gubóberítőt intézeteknél és pedig: I. száltyuak (teljesen egészésegűek és kemények) kilója 1 frt 20 kr; II. osztá-

lyuak (lyukas, puha, foltos és duplák) kilója 50 kr. Postán, vasuton, vagy gőzhajón szá- lltatva, csak a k i s f o j t o t t állapothoz váltanak be azok a szegszárdi kir. pete-kiosztó és gu- bó-berítőt intézetnél, és pedig I-ő osztályuak (teljesen egészésegűek és kemények) 1 frt 60 kr. II-od osztályuak (puhák, foltosak, lyukas- sak, és duplák) 70 kr.

A nem föjött gubók magán alkalmossal történően szállítása koszarokban; a föjött gu- bók szállítása nem magán alkalmossal közö- séges koszarokban történik.

A csomagolási eszközök kiváratra vizs- saküldetnek. Azok, kik a jövő tavasszal a szűtséges selyemtenyésztési utasításokon kívül teljesen díjmentesen kívánnak kapni az alórt intézet részéről selymesztet — felkértenek, hogy ebbeli kívánásukat okvetlen í. s. június vé- geig az intézetnél bejelentésék.

Azon koszók és egyes személyek — kik szederfákat nevelni, vagy létesít szederfa- ültetvényeket nagyobbban öhajják, felkérte- nek azt sinén június hó végéig az alórt in- tézetnél bejelenteni, hogy számukra a szűtsé- ges felérgyűmölést szederfa (Morusalba) féle mag, meg annak idején megszeretethessék.

Asz illeték a vetésre szükséges magot az intézet részéről jóró tavasszal, szintén díjmen- tesen fogják megkapni, — azonnal feltétel- le, hogy é. őri október hó végéig így hatóságilag hitelesített okmányban tegyenek jelentést az intézetnél asirant, hogy az egy icos mag, el- vetésre szükséges ágyat (1 ö szésle, 6 ö hosszú) kerit földben alkalmas helyen 2/3 láb mélyen feleasant.

A gubókkal való bánás módja következő: Ha kénytelen vagy gubóidat postán küld- deni meg a kir. berítőt hivatalnak Szegszárd- ra — elküldetésök előtt okvetlen fojtad meg azokat szigoruan a következők eljárás szerint: teried el gubóidat egy közönséges zsákban, de úgy, hogy csakis 3 gubó fektődjék egymás felett. Közvetlenül kenyerítésre után told a zsá- kot a sűtő kemencébe, zárd el annak nyílá- sát és hadd benne a gubók: 1/2 óráig. Ezután vedd ki a gubókat, válassz ki néhányat a zsák kellő középsől, várd fel a viassgól meg a pillét kés- vagy tűszúrás által, vajjon telje- sen megdőlött-e; ha még bármily kemérsé is élné, helyed a gubókat vissza a kemencébe és vizsgál meg őket negyedóránként mindad- dig, míg teljesen meg nem gyáfódtól róla, — hogy semmi élet nincs a pillében.

Ekkor teried ki a gubókat száraz árnyé- kes helyen, hol a nap nem éri, 24 órára; ezután tömd a gubókat jó erősen egy zsákba és küld el gyorszállítmány gyanánt a kir. berítőt- hivatalnak Szegszárdra.

Tanügy.

A debreczeni kereskedelmi tanodán az évi vizsgán következő rendben fognak meg- tartatni.

Június 14-én hétfőn reggel 8-12 óráig III. évf. irásbeli vizsgálata. Magyarból, délután 3-7-ig a németből, 15-én kedden reggel 8-12-ig a könyvitelből, délután 3-7-ig a franciaiból. 16-án szerdán reggel 8-12-ig ke- reskedelmi számtanból. 21-én hétfőn reggel 8-12-ig I. évf. Földrajz s történelemből, II. évf. Magyarból s németből, délután 3-7-ig I. évf. Magyarból s németből, II. évf. Számtanból, mennyiségtanból s könyvitelből. 22-én kedden reggel 8-12-ig I. évf. Számtan s franciaiból, II. évf. Földrajz, történet s kereskedelemisém- ből, délutó — 7-ig I. évf. Kereskedelemisém- ből, II. évf. Természettérj s vegytanból. 23-án szerdán reggel 8-12-ig II. III. évf. Francia- ból. 28-án hétfőn reggel 8-12-ig, délután 3-7-ig, 29-én kedden reggel 8-12-ig, délután 3-7-ig III. évf. zár-, szóbeli vizsgálatyk.

Propper N. János, igazgató.

Erre már Varjasi is elnevette magát. — Anyja lehetne. — Legálább is, — mond Endre — de ha meghallgatná tisztartó ur mondanék vala- mit, mert szinte látom, hogy az ispánt lez- kézni akarja.

— Mi lesz az? — Ne szőljön az ispánnak e levléről semmit.

— Mit gondol? De bizony megtámadom, hiszen akkor még többet merészel? — Tisztartó ur kérem, többször méltá- tott bizalmára, tegye azt most is, én figyelni fogok erre az ispánra, majd megléssa vala- minek jövk a nyomára, s akkor lépünk fel. Varjasi ur belegezgett, bizra az Endre ügyességébe, s minthogy nem sok idő volt hátra, hogy a nagyságos ur s családja lejön, bele fogtak a kastély takarításába, és rendszésé- ben újges emberre ez is Endrét lelt bizra, ki azt lelkiismeretesen is végzete Isabella kis- asszonnyal.

Endre teljesen jól érezte magát, csak az boszantotta sokszor, hogy Isabella olyan epéd szemeket vet rá, küllöben azóta, hogy egy- szer azt találta mondani: — Da boldog ember lesz az, kit Isabella kisasszony boldogítani fog, nekem minden életvágyam ilyen anygali természetet birni-nél- ha valaha kapbátok.

Isabella ezután úgy nézett rá mintha mondaní akarta volna: "miért nem szólasz? hi- szen e boldogságot megnyerheted!" (Folyt. köv.)

Blaha Louiza.

Tisztelettel Blaha Louiza. (141.)

(141.)

UDONSÁGOK.

Meghívás. A depr. ref. egyház tanácsa 1880-dik évi június 16-ik napján d. u. 3 órákor gazd. assziszt. dísz tart. Tárgy: folyó ügyek.
Nyilatkozat. A váradalul jött csapás súlyát alant levertett helyzetünkben, megérthetetlen fájdalommal közelebbről jöveleltünknek a nemes részért, melyet kedves halottunk gyászviszességétől alkalmával, boldogultunk nem csak szeretettel barátkodni, a jó barátok, kik őt közelebbről ismerték és szerették, hanem a nagyérdemű közönség is oly kiváló mértékben tisztított. Fogadják azért a nemes város és intézetek előjárói, a polgárok, tanácsai, a főiskolai énekhar, a joghallgatók s általában a fájdalmaukban osztozótt emberbarátok, melyen érzett köszönetünket. Debreczen, jun. 15. Buzás Pál főiskolai tanár, anyáulánvá lett gyermekeim nevében is.

Ertesítés. A III. és IV-ik osztályu keresztelése ellen benyújtott felfolyamodások tárgyalása a felszámolási bizottság által folyó június 17-ik napján d. u. 4 órákor a reformált collegium nagytanársági helyiségében megkezdetik. Debreczen, 1880. június 15. Az elnökök.

A debreczeni iparos ifjuság egyletének tagjai a múlt vasárnapon a városi színházban második műkedvelői színi előadásukat tartották meg. Adottok ez alkalommal „A rokkant hősiesség, vagy tündérvilág Magyarhonban” című népszínmű. Meg kell vallanunk, hogy az előadásban közreműködők ezúttal is oly kiváló ügyességet tanúsítottak, hogy gyakran megfélemlítettünk arról, miszerint műkedvelőkkel állunk szemben. Különös elismerésben részesülnek első sorban is a hőlejek, kik az egylet iránti tekintetből voltak szívesek közreműködni, és pedig Marcsa szepében Kubayné ur-hölgy, Étel, Laura szepében Barcsay Mária k. a. és Barcsayné ur-hölgy; Éva szepében Lajosné Karolina k. a. s az esküdtő szepében Tóth Erzsé k. a. Az egylet tagjai közül, mint szerzők dícséretet érdemelnek Szuhay Vince, Weidner Gusztáv, Berger József, Berecz József, Vékony Mihály, Juhász József, Rátszky László, Varga József, Szepessy Bandi. S a kirol előbb kellett volna megemlékeznünk, Egry Kálmán ur a budapesti népszínház tagja szintén a játékon czél iránti tekintetből szives volt a címzéserepen közreműködni. Egy a debreczeni közönségnek még élénk emlékeiben van, mint népszínmű énekes a közönség folytonos kedvence volt, s most is fellépése alkalmával koszorúkkal és virágokkral fogadtattak. Az összes szereplők a közönség részéről nemcsak zajos éljenzessel és tapsal, hanem koszorúkkal és virágokkral lettek kitüntetve. A felvonás kezdésben Antal Vince dalai, Ferenccy Alajos szavallata, és a Szentessy nővérek magán táncza tetszésben részesült. Közönség meglehetősen számmal volt jelen.

Bucsuut vitt a kapufától. Kő István, balászfai lakos, telkes gazda, neje s gyermekei hátrahagyásával hazuról napok előtt eltávozott. Kő vizállyal volt a házbeliekkel és nejeit, de a garast sem kímélte nagyon, — így anyagi zavar, békétlen háziasélet üték ki a nagy világba.

Zapor és jégverés pusztított Győrött tegnapelőtt. Délután 3 óra tájban a már korábban mutatkozott vészfelhők felhőszakadás-hoz hasonló eső között oly mértékben ürítették a határta a dió nagyságu jégcsó, hogy ilyenre kerés ember emlékszik. A szép reményű természet a jég tökéletesen tönkre tette.
Pénztárfeltörés. A tiszavidéki vaspálya csabai állomásán szombaton éjjel ismeretlen tettesek a személy-pénztára hatoltak és onán a vasszekrény 182 forintnyi készpénz és menetjegy-tartalomal ellopták. Az ellopott pénztár a temetőben feltörve megtaláltaott, de a rendőrség a tettesek nyomára még nem juthatott.

Világfordóvó akarja alakítani Mehádiát egy francia társaság, mely azt a kormánytól megvenni akarja, s melynek nevében a hírnéves francia bankár Philippart jelenleg Mehádián idős. 3 és fél millió forintot ajánl a kormányának a fűrdőért és kötelezni magát, hogy a fűrdőben a közelebbi években 9 millió befektet. A fűrdő a kormányának most a legjobban éreken legfőbb 36,000 forintot jódelmez, míg a társaság ajánlatának elfogadása esetében, csak négy százalékok számítra, évi 140,000 forint lenne az állam jövedelme. A vásár tehát ajánlatos, — ha ugyan a társaság kellő garanciát tud nyújtani feltételei megtartására.

Nagy irodalmi vállalat van alakulóban a fővárosban. Nem kevesebbről van szó, mint egy részvénytársaságról (vagy közkereseti társaságról, még egészen nincs eldöntve) a mely a tudományt és szépirodalmat terjesztésére oly kolportage rendszerrel, a minő még eddig nem létezett nálunk. A tudomány szakosztályai szerint osztályok létesítettek, s ezek élén a vállalatnak megnyert tudósok szerkesztése mellett adatnak ki füzetek és pedig két kiadásban: egyik a művelt közönség, másik a nép számára. Eddig, mint az „Egyetértés” értesül, a földrajzi osztály vezetésére Hunfalvy János, a történelmi osztály részére Salamon Ferencz vannak megnyerve. Az egész vállalat szellemi vezetését Jókai Mór vállalta el, míg az adminisztráció egyik derék könyvtárosunk kezében lesz a terv szerint. A társaságot anyagilag öt egyen létesíti, a kik néhány száz ezer forinttal alapítják meg azt, és pedig: Zilahy Sámuel, Wahrmann Mór, Weisz F., Falk Miksa és még egy budai tőképénész. A vállalat szépirodalmi lapokat fog kiadni és pedig egy heti lapot a „Gartenlaube” mintájára és egy lapot. A kolportage vidéken ezer ember végzi. Vésztitkára lesz a vállalatnak — ha megnyerhetik — Szana Tamás. Még csak a szerkesztés van hátra, egyéb kérdésekkel rendben van az alakító bizottság.

Két német zuglap van Budapesten, melyek szerkesztői kijelenték, hogy őik mindazon anyanyelvű akarák munkáikat, s ragaszkodnak a vasárnapi munkához. Minthogy a lapok munkái is osztályoztak a vasárnapi munka elleni mozgalomhoz, és ügyből valószínűleg strike lesz, a mi annál hatályosabb le-

het, mert a bécsi és prágai betűszedők is kijelentették, hogy csak lakoznak a vasárnapi munka elleni mozgalomhoz.

Elrepült. Egy zöld hasu, piros szárnyú papagály mai napon elrepült. A megtalálóték. Dr. Gassner Pálné úrnőnél miklós-utczán, vagy Dáné István kereskedésében, illő jutalom mellett átadhatja.

Röjtélyes eset. Aradon Góts Péter nevű szegedi illetőségű katona-rejtélyes halála képezi közbeszéd tárgyát. Csütörtökön reggeli egy órákor az aradi vároban a legénység egy része egy lövére lett figyelmes, mely a kaszárnya egyik helyiségéből hangzott. Többen odasiettek, s a szobában világot gyújtván, a kőszerszetben élő Góts őrmestert találták vérben, letakarva, mintha aludnék, mellette az ágyban, az ágy oldalához volt támasztva a pisztoly, mely halálát okozta. A golyó bal arczán ment be, s koponyáján jobb részén jött ki. Az eset gyanusnak tűnt föl rögtön, részint a golyó nem természetes irányba, részint pedig a pisztoly sajátosogos rendes fekvése miatt. A gyanut növelte azon körülmény, hogy egy ágyban bizonyos Vas nevű kápiár, szentesi fiú erősen horkogott, midőn többen belétek a lövés zajára. A mély alvás aligha nem volt szimlélt. Még gyanu-abb az, hogy a halottnál pénz nem találtak, pedig félig meddig konstatació lett, hogy 68 krnak kellett nála lennie, s különösen súlyos azon körülmény, hogy ezüst óráját még az nsp a kápiárban a fűrdőszobát találták meg. A hiányos vizsgálat azonban még eddig semmi pozitív dolgot nem szimlélt ki. A bajtárk azépen temették el Góts-ot, pénzt gyűjtve koszorra és temetésre, — melyre a szerencsétlen szegedi rokonai és családja is leutazott.

Közönségnyilvánítás. A debreczeni iparos ifjuság műkedvelői előadása alkalmával fel-felkértek: Föt. Huszly Károly prépost ur 5 forintot, Dóczy Lajos ur 1 forint, Góndy Károly ur 1 fr. 60 kr, Mikinszky Károly ur 1 fr. összesen 8 frt 60 kr. Mely adakozásokért fogadják az egylet nevében köszönetemet. Móricz Bertalan pénztárnok.

Kossuth iratái fizetnek 35 krajczárjával Bátorhi Imre könyvtárosnál is kapható. Ajánljuk az olvasó község figyelmébe.

Az éhség kis-Azsiában. Bagdadban lakó angolok rettenetes tudósításokat közölnek az inség iszonyu következményeiről. A legnagyobb az inség Mo uban. Az utca talve volt — írja egy utazó — haladók emberkeivel, anyák rabszolgákkal adták el gyermekeiket. Felöltöttek és gyermeknek csoportosan fektették mestelenül a szabadban, anyanyira elgyengülve, hogy már a legyeket sem voltak képesek elűzni, melyek testüket elejték. A kenyeret, melyet máskor öt filléren lehetett kapni, most egy márkán árulták. Szerencsére a tavaszi időjárás valami bőséget növeztett, melynek gyökere ehető. — Mértőföldre futtira a lakosság a város körül a földet, hogy ilyen gyökeret találjon, s máskor fűret és mérgező növényeket is megettek. Az éhezéssel szemben feltűnő ellentétet képezett a város gazdag muftijai és kadijai, kik igen jól éltek és nem törődtek a lakosokkal. A kormány elrendelte ugyan a magánmagtárok kinyitását s a benők levő gabona nyilvános elárverését. De minthogy a gabona kormányhivatalnokok kezében van s az ideára ismét rossz termés áll kiállításban, a rendszabályt nem fogantostották. — Az utóbbi eszések ismét lényegesen lenyomták a gabona árát.

Válpör-özön. A beregszászi törvény szék f. hó 11 én tartott ülésében egy előadó 17. mondd tiszuhét válpör-öt referált. De azért hiába sürgették a polgári házasságot!

Petőfi Sándor könyvtára. Dr. Thallóczy Lajos legközelebbi kutatásai alkalmával országos levéltárban a kormányának Debreczenben történt átköltözése folytán eszközölt házmotózási új tárgyalási iratok közt Petőfi Sándor lefoglalt iskolai könyvtárának jegyzékét talált fel.

A „Közvélemény” című napilap a mai nappal megszűnt s egyesült a „Budapest” című képes lappal. Előzőtől kárpótálással az utóbb nevezett lapot fogják kapni.

Templom rablás. Folyó hó 12-én éjjel Nagy Kér község g. tel. hitefelkezesének templomát ismeretlen tettesek főtörték, s a templomi eszközöket, arany és ezüst neműeket elrabolták.

Hány ember vész el a tengeren? Pliinall volt parlament tag az angol képviselőház felszólítására jelentést készített a tengeren történt szerencsétlenségekről. E jelentés szerint az utolsó öt év alatt 9000 emberélet veszett el a tengeren. A veszteségek legnagyobb része a gabona hajók tülterhelésének következménye. Ez ellen mint egyetlen segélyeszközt azt ajánlja Pliinall, hogy a gabona társakokban kell beidézni, a mely esetben a hajó egyensúlya vész időnként hamar helyreállítható.

Juniális. A keresk. ifjak önképző egyletének juniálisja e hó 19 én, kedvező idő esetén 20-án fog megtartani. Az ifjuság ez alkalommal vendéglőnek Veichinger Károly urat nyerte meg. Felhívjuk e majálisra a közönség figyelmét.

Terjed a phylloxera. Fehérmegyéből egyszerre két helyről érkeztek hírek az irán, hogy a phylloxera az ottani szőlőkben fellépett. Az első hír érkezett Székeshárárról; ez nyomban megértesített a vizsgálatra, a mely által, a mennyiben az oda vizsgálatra küldött szőlőgyökereken csakugyan a phylloxera jelenléte konstataáltott. A második é gyanus hír Magyar-Almáról érkezett, a móri járás szolgabírája tevén az erre vonatkozó jelentést a miniszteriumhoz. Ott a mai nap folyamán Keszthelyről az ottani intézet főiskertésze kiküldetett a helyszínre vizsgálat, esetleg az infektált terület megállapítása végett.

A nyuffogó kaszás. A Sopron irja: Lozson egy kaszás a reggelinél útra vett egy nyulat és el akarván fogni úvára futott, azonban a lefektetett kaszák egyikébe belefutott és oly szerencsétlenül vágta el lábát, hogy a nagymérvű vérvesztés következtében még az nap meghalt.

Az első ideai löszből sütitő kenyéret az angol királytól epte. E busát Georgia északamerikai államban vetették múlt novemberben s most april közepén aratták le. A busát Lon-

donba szállították, hol a cittybeli pékeknek első dolga volt abból kenyeret sütitni a királytól számára.

Nihilista eskákák. A szecskovai orosz határszélén nemrég egy Srájesből jöve nihilista nő fogtak el, ki mesterségesen táplált eskákákat vitt magával, hogy azokat éssaki Oroszországban, hol igen jó termést várnak, szabadon eressze. Az ország déli részében ugyanis nagy inség van a nihilista nő ezt a esodagyorsan szaporodó eskákák által éssakon is el akarta plántálni, hogy a forradalomnak ez a csapás is vessze az ágját.

CSARNOK.

A végső láng.

Asszont szemével a kórház boltozatára tekintett. Arcát — e fájdalomtól és bánattól szétdűt, eltorzított, fáslut vonásokkal keresztet arcaot — egy ponra szegezte a boltozatot s e pont körül, mint a nap a föld körül forogtak üvegesedett szeméi.

Néha a verőfény egy nemében derült ki homlokára. Asszont felsóhajtott, mint a ki hosszu álemből ébred föl. Majd ismét elsötétült minden. Halántékán duzzadtak az erek. A fájdalom duzzasztotta ki cseket.

Az ápolónő vigasztalta. — Mindjárt itt lesz a kórház anygala. — Az orvos gyógyszerésznél többet ér, ha ezüstös fűrtjeit látja a beteg, ha finom kis kezeit végigvonja homlokán.

A betegnek a jó asszony hiába beszélt a kórház anygáról. A láz-álmom kezdődött: egy élet önralomása, vonaglás és tépást, kuszált szavakban kifejezve.

— Vésd le a bibort! . . . Tegyétek fejemre a borostyánt! . . . Romboljátok le a templomot, melyben esküdött! . . . Nem kell almiszua . . . A száraz kenyér, mit magam érdemelek, edes . . . Adól. Adól. Nem olvastam-e el verseimet! . . . Nevezz! Nevezz!!! Mosolyodt ért, könyved boldogit.

A láz-beteg szavait nem értette az ápolónő. Oh, ó anyyi proximust hallgatott; nincs ezekben semmi értelem! — A kórház anygala, ki időközben megérkezett figyelmesen hallgatta a láz-beteg szavait. A kuszált, tépott szavakat ifjúkori álmai egészítették ki. Adóknak hívták őt is. Ifju, szép volt. Egy költő szerette, kire más fa a koldusboual s babérfánál nem viritott. Szívesen hallgatta dalait, de szívet az arany cingessé volt képes megnyitni.

A költő eltévedt a világ tömkelegében és elzúllott, semmivé lett. Idgen küszöbökön hajtotta le örült gondolatokban elfuradt fejét. Fuott. Ő nem hallott róla többé. Eszébe sem jutott mindaddig, míg szíve úresen nem maradt. Ekkor gondolt a szívre, mely ére igazán dobogott. . . .

Elhagyta mindenki. Rokoni nem voltak. Kereset: magának. Talált a kórágyon s az árvasházakban. Hallgatta a láz-beteg álmát. A vonásokból felismerte a multat, az aludni készülő fényből a régi lángot. Végigsimította a láz-beteg homlokát. Ez felnyitotta szemét, megismerte és a sóval ajkain halt meg: Adól!

A hiégett-szívű nőnek most már volt mi-ért élni. Hogy annak a sirjára tegyen friss virágot, ki őt az életben igazán szerette.

EGYVELEG.

Modern házasság. Ha egy látajner megbukik, rendszerint főbe lövi magát, a bankhivatalnok a pénztárral megbukik, a kereskedő elűről kundi, s ha lehet, megint felkapaszkodik, — mindez nagyon kőnséges dolog; de ha egy gavallér megbukik, az — megházasodik.

Mégpedig az a legujabb divat, hogy színesnőt vesz el. Nos, ez nagyon rendén van. Ezáltal a megzavart egyensúly helyre van állítva. Színesnőt vette önkre, színesnő állítja talpra.

Niki is ezt a legujabb divatot követte. Midőn a könyvületes-aszú manicheusok megszüntek könyvületes-szívek lenni, kapta magát, máhástatott, s valamely operette egyik dallamát dudorászta, vanura állt s Bécsbe utazott, havá tudvalegleg nemigen sok példányban jár a magyar hivatalos lap.

Alig érkezett meg, másnap kicsipte magát — Niki helyre-gyerekk, — s beháitott egy nagyon kedves színesnőhöz.

Ez mosolygó arccal fogadta a rég nem látott ismerőt.

— Tudja-e, kérd ez, — miért jöttem? — Hogy nekem udvaroljon.

— Dehogy! Hogy megkérjem a kezét. — Elment az esse?!

— Elenkezőleg. Nem csinálók titkot be-tele én elter: megbuktam. Eh bien! Praktikus ember segít magán. Önnek esz jövedelme van, nekem szép nevem. — nos?!

— Érttem, s lassa, ez nem is rossz gondolat.

— Ugy-e bár?! Tehát? — Itt a kezem!

S felcsapott. Pár nap mulva a lapok tele volta a pikáns hírral. Senki sem akarta hinni. Kérdezték Nikit s nem felelt; faggatuk a kis színesnőt s csak mosolygott.

Egyszer asszant Niki meglátogatta színésznőjét.

— Mehetünk? — Igen.

S karöltve kilétek az utczára, — mintha csak sétálni mentek volna.

Az utczán találkoztak két barátjukkal; egy művészzel és egy műgánással.

— Jertek, kiserjetez el. — Hová?

— Nem messzire, csak ide a templomig. Azok követték őket. A templom ajtajában állt a s-krestyés.

— Tessék már, szót, — a tisztelendő ur nagyon türelmetlenkedik.

— Mi ez? — kérdi a művészs-kiserő. — Csak lépjen be s megtudja.

— Tíz percz mulva mint férj és feleség hagyták el a templomot.

Niki azonban hazakísérte „feleségét” s — az esti vonatal felur elutasított.

S a fris menyecské? — Ő megújított szerződését a színháznál. Melytől nemrég elvált, felemelt fitzettsé.

LEGUJABB.

Konstantinápolyi jelentések szerint a szultán csak azon területeket engedheti át Görögországnak, melyeket a Provesaban érkezett török bizottság helyeselt, mert különben a belháboru provokálnának. A konferencia kilátási azért tehát nagyon kedvezőtlenek.

A berlini konferencia. A „Daily Telegraph” értesül, hogy Ausztria-Magyarország képviselője utasítva van a berlini utókonferencián minden oly ajánlatba beleegyezni, mely a berlini szerződés elvével összefüggésben nincs s melynek legtöbb kilátása van, hogy a többi hatalmak is beleegyeznek, hogy a bonyodalmak kikerültessenek.

Mocsary Lajos és Gyurgyik Gyula interpellációja is furcsa sorában részestült. Ők azt kérdezték Tisza Kálmántól: miért van az, hogy nálunk szabadon áruhatják az osztrák hírlapokat, Ausztriában pedig nem áruhatják semmiképp sem a magyar hírlapokat. S aztán azt kérdezték: miként akar Tisza Kálmán a bajon segíteni?

No hiszen megfelelt erre Tisza Kálmán. Nálunk — nyomond — az a törvény, hogy itt szabadon lehesen áruálni minden nyomtatványt; Ausztriában pedig az a törvény, hogy ott ne lehesen áruálni magyar nyomtatványt. Miután pedig minden kormány az a kötelessége, hogy megtartsa a törvényt: ennél fogva igen jól teszi, hogy itt megeged az osztráknak mindent; az osztrák miniszter pedig igen jól teszi, hogy ott a magyarak meg nem enged semmit. Jövöre azonban gondoskodni fog, hogy az „Egyetértés” eladását Bécsben is megegedjék vagy 300 példányban, a mi aztán épen elégséges haszon lesz azért a nemzetnek, hogy nálunk az osztrák 60 ezer példány lapot árusíthat el.

Ime a közönséges gazdaság. Az osztrák elteszi a hasznat az abszolutizmusból is, a liberalizmusból is. A miben neki az abszolutizmus használ: abban azt gyakorolja ő: — a miben pedig neki a liberalizmus használ: abban azt engedi nekünk gyakorolni. S Tisza Kálmán önértékkel mondja, hogy ebben áll az érdekek kölcsönös kiemelése s a jogok kölcsönös gyakorlása.

Szabó József, felelős szerkesztő és kiadóulajdonos.

A DEBRECZENI czukorgyár-részvénytársulat t. cz. részvényesei a f. évi július hó 4-én d. e. 10 órákor Debreczenben, a városház termében tartandó RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSRE tisztelettel meghívatnak. A KÖZGYÜLÉS TÁRGYAI: 1) Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése a lefolyt 1879/80-dik üzleti eredményéről, a számszámla és mérleg becsatolásával. 2) Határozathozatal az igazgatóság által indítványozott tiszta nyereségnek felosztásáról. 3) Két igazgatósági tagnak és felügyelő bizottságnak az alapszabályok értelmében megválasztása. 4) Az alapszabályok 8—12-ik §§-nak módosítására vonatkozó igazgatósági jelentés tárgyalása és esetleg határozathozatal. Azon szavazatképes t. cz. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, felhívatnak, hogy részvényeiket az alapszabályok 28 ik §-sa értelmében Debreczenben, az ipar és kereskedelmi banknál vagy a gyári pénztárnál, Brünben a cs. kir. szab. morvaországi banknál, avagy Bécsben a Robert és társa czég üzleti irodájában tegyék le, az erről nyerendő elismervény a közgyűlésen megjelenésük alkalmával igazolásul fogván szolgálnak. Egyszermind értesítetnek a t. cz. részvényesek, hogy a felügyelő bizottság által megvizsgált mérleg és a közgyűlés elé terjesztendő jelentés f. hó 24-től kezdve a társulat üzleti irodájában bármikor megtekinthetők. Debreczen, 1880. június hó 13-án. Az igazgatóság. (222.)

319 szám. ÁRBJEGYZÉK. az „ISTVÁN” gőzmalom készítményeinek készpénz fizetés mellett. Árak ausztriai értékben költségmentesen KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN ingyen szákkal. A. Asztali dara nagyszemű . . . 100 kiló 26.80 B. szinte 30 kilós zaeszkóval . . . 27.40 C. szinte apró szemű . . . 26.80 D. szinte 30 kilós zaeszkóval . . . 27.40 E. Dara középsezerű . . . 25.40 F. szinte 30 kilós zaeszkóval . . . 26.80 G. Királyliszt . . . 24.80 H. Lángliszt . . . 24.80 I. Montliszt . . . 24.20 J. Zsemyeliszt különös . . . 23.60 K. szinte 2-od . . . 22.20 L. szinte 2-od . . . 21.60 M. Közép kenyérliszt 1-od . . . 20.80 N. szinte 2-od . . . 19.80 O. Barna . . . 1-od . . . 17.40 P. szinte 2-od . . . 15.60 Q. Lángliszt . . . 5.80 R. 1/2 Veres liszt . . . 5.20 S. Finom korpa zsákkal . . . 5.20 T. szinte 1 . . . zsák nélkül 5.40 U. Durva korpa zsákkal . . . 4.80 V. szinte 1 . . . zsák nélkül 15. W. K. L. Készteres liszt simán őrtöve . . . R. I. Rozsliszt 1-4-od rendű . . . R. II. szinte 2-od . . . R. III. szinte 3-ad . . . R. IV. Rozskorpa . . . zsákkal 30. X. K. Árpakása 00 . . . 24. Y. szinte 0 . . . 24. Z. szinte 1 . . . 24. AA. szinte 2 . . . 24. AB. szinte 3 . . . 24. AC. Árpakása 5 . . . 24. AD. Arpa liszt 6 . . . 24. Debreczen, 1880. május 25. A. B. C. 0—9 sz. 25 és 85 kilo. 10 1/2 III. 12 . . . 50 R. I—III. számig . . . 85 A. K. 00—5 számig . . . 50 Arpaliszt . . . 75

Maria-cell gyomor-cseppek, jelen hatáson gyógyszer a gyomor minden betegségére. Egy üveges ára használati utasítással együtt 35 kr. Kapható: Debreczenben Dr. Mohácsiné V. Emil gyógyszerésznél, valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyvárosában és kereskedésében. Központi székületesi raklár nyghyan és kinyitón. Brady Károly, a sz. frangyalhos” címűt gyógyszer-tárban Kramarszben, Morvaországban.